

คำว่า Habitat แปลว่า ที่อยู่อาศัย ที่พำนัก แหล่งที่อยู่ หรือ ดินที่อยู่ ดังนั้น World Habitat Day จึงหมายถึงวันที่อยู่อาศัยโลก ซึ่งเริ่มมีขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2529 โดยกำหนดให้ทุกวันจันทร์แรกของเดือนตุลาคมของทุกปี เป็นวันที่อยู่อาศัยโลก เป้าหมายของการมีวันนี้ก็เพื่อให้สังคมโลกและรัฐบาลนานาชาติให้ความสำคัญและหาทางแก้ไขปัญหาการไม่มีที่อยู่อาศัย การมีที่อยู่อาศัยที่ไม่มั่นคงหรือการอยู่อาศัยในสภาพที่ไม่เหมาะสม รวมถึงปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนยากจนในทุกภูมิภาคของโลก ให้ความสนใจกับสถานการณ์ การอยู่อาศัย และการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ ตลอดจนสิทธิพื้นฐานของการมีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม และเพื่อสร้างความตระหนักในความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการให้มนุษย์ทุกคนมีที่อยู่อาศัยในขนาดที่เหมาะสมเป็นการปฏิบัติกันทั่วโลก

วันที่อยู่อาศัยโลกเป็นโอกาสอันดีในการคิดถึงผู้ไร้ที่อยู่อาศัย และการขาดแคลนที่พักอาศัย รวมถึงการปรับตัวของมนุษย์ ให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเป็นวันที่องค์กรสหประชาชาติสร้างโอกาสให้แก่มหาสมุทรหรือประเทศต่างๆ ในการมองเห็นถึงปัญหาของตนเอง และมีแนวทางในการเอาชนะปัญหา และสร้างสรรค์เมืองให้เป็นเมืองที่ดี ที่น่าอยู่อาศัยสำหรับทุกคนได้

ในแต่ละปีจะมีการกำหนดประเด็นหลักเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา โดยช่วงปี พ.ศ.2529 - พ.ศ.2537 จะเน้นในเรื่องของที่อยู่อาศัย (Shelter) เป็นหลัก เช่น ที่อยู่อาศัยเป็นสิทธิของมนุษย์ ที่อยู่อาศัยคนไร้บ้าน ที่อยู่อาศัยกับครอบครัว เป็นต้น และตั้งแต่ พ.ศ.2538 เป็นต้นมา จนถึงปี พ.ศ.2560 จะมุ่งเน้นเรื่องเมือง (City) เป็นหลัก เช่น เมืองในอนาคต เมืองสำหรับทุกคน เมืองไร้สลัม เมืองปลอดภัย เมืองวิถีชีวิตดี เมืองกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ พื้นที่สาธารณะสำหรับทุกคน และในปี พ.ศ.2561 เป็นเรื่องของการจัดการขยะโดยท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาถึงประเด็นหลักของแต่ละปีตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าพี่น้องบ้านมั่นคงและเครือข่ายต่างๆ รวมทั้งหน่วยงานได้มีการดำเนินงานกันไปแล้วอย่างกว้างขวาง บางประเด็นก็ได้ดำเนินการก่อนหน้าที่จะประกาศในวันที่อยู่อาศัยโลกด้วยซ้ำ นับเป็นความก้าวหน้าของประเทศไทยในการแก้ไขปัญหา พัฒนาคุณภาพชีวิต ที่อยู่อาศัย ชุมชน และเมืองอย่างเป็นรูปธรรม รุดหน้ากว่าหลาย ๆ ประเทศ

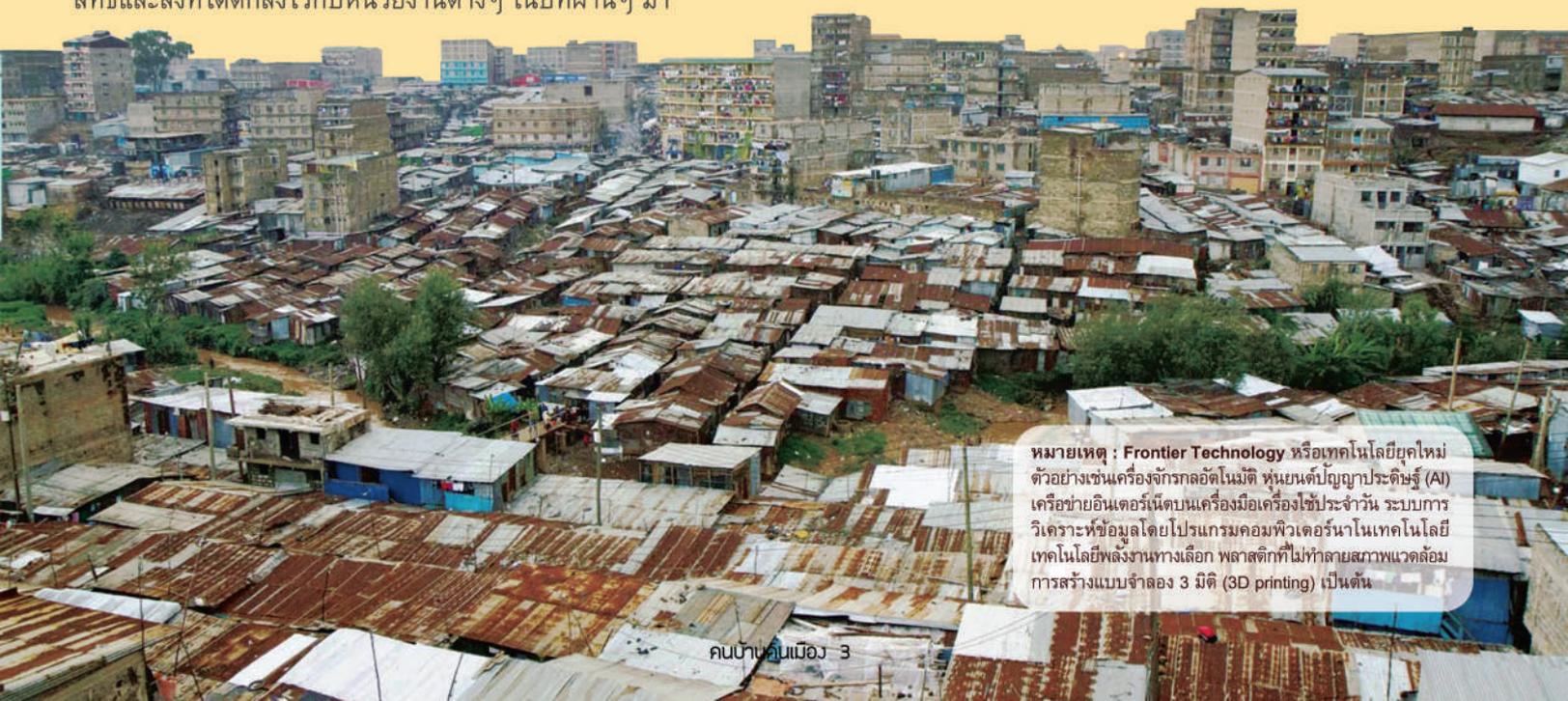
ในบ้านเราวันที่อยู่อาศัยโลกแต่ละปีจะเป็นวันที่พี่น้องคนจนชาวไทย จะได้แสดงผลในการบอกเล่าความต้องการ เสนอแนะ รวมทั้งการทวงถามสิทธิและสิ่งที่ได้ตกลงไว้กับหน่วยงานต่างๆ ในปีที่ผ่านมา

“^{นอกจากนี้}วันที่อยู่อาศัยโลก สำคัญไหน”

นอกจากนี้ยังมีการประชุมใหญ่ที่สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ประจำประเทศไทยที่พี่น้องจะได้นำเสนอเรื่องราว ปัญหาการพัฒนา และข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมให้เกิดผลในเชิงนโยบาย และเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณะ มีการมอบรางวัลสำหรับโครงการพัฒนาที่ดี เพื่อเป็นกำลังใจ และเป็นตัวอย่างต่อที่อื่น ๆ และสุดท้ายได้มีการสร้างปฏิญญาร่วมเพื่อสร้างพลังในการดำเนินงานทั้งในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ในทุกภูมิภาคของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเครือข่ายบ้านมั่นคงร่วมกับเครือข่ายต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัว และการพัฒนาที่อยู่อาศัยอย่างก้าวหน้า และยั่งยืน

สำหรับวันที่อยู่อาศัยโลกในปีนี้ ตรงกับวันที่ 7 ตุลาคม 2562 โดยมีประเด็นหลัก คือ การใช้เทคโนโลยียุคใหม่เป็นนวัตกรรม เครื่องมือในการแปลงขยะและของเสียเป็นความมั่งคั่ง (Frontier Technology as an Innovation Tool to Transform Waste to Wealth) ซึ่งพี่น้องเราคงได้นำมาเป็นแนวคิดในการทำงานชุมชนและเมืองต่อไป

หมายเหตุ : Frontier Technology หรือเทคโนโลยียุคใหม่ ตัวอย่างเช่นเครื่องจักรกลอัตโนมัติ หุ่นยนต์ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เครือข่ายอินเทอร์เน็ตบนเครื่องมือเครื่องใช้ประจำวัน ระบบการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์นาเทคโนโลยี เทคโนโลยีพลังงานทางเลือก พลาสติกที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม การสร้างแบบจำลอง 3 มิติ (3D printing) เป็นต้น

Collective Housing World Habitat Day Thailand 2019

บอกแก้ว-เล่าลือ

“กิจกรรมและการประชุม วันที่อยู่อาศัยโลก”

งานวันที่อยู่อาศัยโลกในปีนี้ได้มีการจัดงานที่พอช. ร่วมกับองค์กรอื่นๆ หลายองค์กร เช่น องค์กรสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย, ESCAP, UN-HABITAT มูลนิธิ ที่อยู่อาศัยแห่งเอเชีย (ACHR) กระทรวง พ.ม., สอช., สลัมศึกษา, คพช. และ คพสค. เพื่อเป็นการรวมงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาจัดร่วมกัน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง เชื่อมโยงกันอย่างเป็นเอกภาพ โดยวันที่ 9-11 ต.ค. 62 เป็นการสัมมนานานาชาติภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก เรื่อง **บ้านโดยชุมชน ทุกคนร่วมกันสร้าง** จัดโดย CoHabitat-Network, ACHR และ UrbanMonde ณ โรงแรมพันธุ์ทิพย์ บางกะปิ วันที่ 10 ต.ค. 62 เปิดงานวันที่อยู่อาศัยโลก ที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน วันที่ 12-17 ต.ค. 62 เป็นการประชุมสหประชาชาติภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ 7 ณ เกาะปีนัง ประเทศมาเลเซีย และมีกิจกรรมของ เครือข่ายบ้านมั่นคงในทุกภาคอย่างต่อเนื่อง

9 ต.ค. 62

ได้นำกลุ่มพี่น้องชาวต่างประเทศที่เดินทางมาถึงก่อน เยี่ยมชมโครงการบ้านมั่นคงซอยลาดพร้าว 101 และบ้านมั่นคง ริมหอคลองลาดพร้าว ซึ่งได้รับความสนใจและมีการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กันอย่างสนุกสนานและเป็นกันเอง

10 ต.ค. 62 (ช่วงเช้า)

พณฯ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงพาณิชย์ นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ เป็นประธาน เปิดงานและมอบนโยบายภายในงานมีพิธีการของพอช. เครือข่ายบ้านมั่นคง และมีการสัมมนาเรื่องบ้านโดยชุมชน ทุกคนร่วมกันสร้าง (Collective Housing) เป็นการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างพี่น้องบ้านมั่นคงไทย และพี่น้องชาวต่างประเทศ อีก 13 ประเทศ ได้แก่ พม่า เวียดนาม อินโดนีเซีย มองโกเลีย ญี่ปุ่น เนปาล อินเดีย บังคลาเทศ ศรีลังกา ฟิลิปปินส์ สวิสเซอร์แลนด์ คานาดา และอูรุกวัย

10 (ช่วงบ่าย) – 11 ต.ค. 62

ผู้อำนวยการสหประชาชาติภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก นายอาซุชิ คูเรซาวา ได้กล่าวปาฐกถาเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยและงานประชุมใหญ่ที่ปีนัง การสัมมนานานาชาติของพี่น้องชาวบ้านมั่นคง และเพื่อนทั้ง 13 ประเทศ ณ พอช. บ้านโดยชุมชน ทุกคนร่วมกันสร้าง และสัมมนาต่อเนื่องวันที่ 11 ณ โรงแรมพันธุ์ทิพย์ บางกะปิ โดยมีเนื้อหาต่อเนื่องจากในวันที่ 10 ซึ่งจะเป็นการวางแผนกระบวนการทำงานและจัดทำโครงการเบื้องต้นของแต่ละประเทศ รวมทั้งการเตรียมงานเพื่อเข้าร่วมการประชุมใหญ่เอเชีย-แปซิฟิกขององค์การสหประชาชาติ วันที่ 12-17 ตุลาคมที่เกาะปีนัง ประเทศมาเลเซีย โดยตัวแทนจากประเทศไทยประกอบด้วยพี่น้องเครือข่ายบ้านมั่นคง ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ พอช. จำนวน 10 คน และเจ้าหน้าที่ จาก ACHR จำนวน 6 คนพร้อมด้วยพี่น้องชาวต่างชาติทั้ง 13 ชาติ

12 ต.ค. 62

คณะเดินทางถึงเกาะปีนังและเข้ารับฟังการบรรยายเรื่องการอนุรักษ์เมืองเก่าจอร์จทาวน์ (George Town) ของเจ้าหน้าที่จากองค์กรมรดกโลกจอร์จทาวน์ ซึ่งรัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนด้านงบประมาณและการอนุรักษ์แก่เจ้าของอาคารเก่าที่ต้องการจะปรับปรุงแบบมีส่วนร่วม โดยเจ้าของเป็นผู้ปรับปรุงโครงสร้างและภายนอกอาคาร ซึ่งทางหน่วยงานเป็นผู้ให้คำแนะนำและจัดหาผู้รับเหมาที่สามารถซ่อมแซมอาคารโบราณให้ ภายใต้วงเงิน 3 ล้านบาท ต่อ 1 หลังเป็นเงินให้เปล่า แต่เจ้าของจะต้องให้ผู้เช่าได้เช่าต่อในระยะ 5-10 ปี โดยที่ค่าเช่าคงเดิม หลังจากนั้นตกลงกันใหม่ ส่วนผู้เช่าก็จะมีหน้าที่ในการบำรุงรักษาอาคารและตกแต่งภายในเพื่อการอยู่อาศัย ซึ่งโครงการนี้กำลังจะเริ่มดำเนินงานในปี 2563

จากนั้นได้ไปเยี่ยมชมการพัฒนาเมืองเก่าย่านบริเวณถนน Armenian และโครงการปรับปรุงอาคารเก่า 10 คูหา โดยกลุ่มสถาปนิก CAN ด้วยกระบวนการร่วมคิดร่วมสร้าง จากนั้นได้ไปเยี่ยมชุมชนประมงดั้งเดิมของปีนัง เรียกว่า เจ็ตตี (JETTY) เป็นหมู่บ้านประมงดั้งเดิม โดยแบ่งเป็นซอยของแต่ละตระกูล ยื่นลงไปในทะเล เดิมชุมชนนี้ไม่ได้รับการรวมให้เป็นเขตมรดกโลกร่วมกับย่านเก่าของเมืองจอร์จทาวน์ แต่หลังจากมีการพูดคุยกันในประชาคมเมืองจึงได้นับรวมเข้าเป็นมรดกโลกด้วย ปัจจุบัน บางซอยได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแล้ว

13-14 ต.ค. 62

ก่อนการเปิดงานอย่างเป็นทางการ ทางคณะได้เข้าร่วมสัมมนาย่อยในประเด็นที่น่าสนใจและเกี่ยวเนื่องกับ "บ้านโดยชุมชน ทุกคนร่วมกันสร้าง" (Collective Housing) ทั้งในด้านนโยบายการพัฒนาเมือง การเงินเพื่อที่อยู่อาศัย การใช้ที่ดินในเมือง และกฎระเบียบต่าง ๆ โดยได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกัน ในงานนี้ พอช และ ACHR ได้จัดบูชนิทรรศการ เกี่ยวกับบ้านมั่นคง และ บ้านโดยชุมชน ทุกคนร่วมกันสร้าง ของประเทศต่างๆ ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมประชุมเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของกระบวนการ และรูปธรรมของบ้านมั่นคง

15-17 ต.ค. 62

เป็นการประชุมใหญ่ของสหประชาชาติภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 7 (APUF7) โดยมีหัวข้อหลักใน 6 เรื่อง คือ 1.ที่ดิน บริการพื้นฐาน และที่อยู่อาศัย 2.ผู้นำสตรี 3.การเงินชุมชน 4.การมีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดการเมืองของประชากรกลุ่มรากหญ้า 5.โอกาสด้านเศรษฐกิจของเมือง 6.วิกฤตและภัยพิบัติของชุมชน

โดยกลุ่มพี่น้องคนไทยและ 13 ชาติภาคี ได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนาในทุกหัวข้อ มีการร่วมอภิปรายถึงนโยบายการพัฒนา กระบวนการหลักของการแก้ปัญหา กลุ่มรากหญ้า นวัตกรรมทางการเงินในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน ผู้นำและภาคีเพื่อการเตรียมการและรับมือวิกฤตการณ์ มีการนำเสนอประสบการณ์จากโครงการและกระบวนการพัฒนาของประเทศต่างๆ นอกจากนี้ ผู้แทนบ้านมั่นคงเมืองนครสวรรค์และพอช. นำเสนอกระบวนการทำงานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำตามโครงการ KNOW ที่ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยลอนดอน

หลังจากมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รวมทั้งมีข้อเสนอแนะต่อที่ประชุม ได้ข้อสรุปว่าพี่น้องพร้อมที่จะพัฒนา แต่ต้องการให้รัฐสนับสนุนในเรื่องสำคัญ 3 เรื่อง ได้แก่ ที่ดิน การเงินและกฎระเบียบที่เอื้อต่อการพัฒนาเพื่อให้ชาวชุมชนสามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ประกาศเจตนารมณ์นี้ต่อที่ประชุมใหญ่ในพิธีปิดเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2562 ในงานนี้ยังมีการออกบูชานิทรรศการของบ้านมั่นคง และ ACHR ด้วย

เจตนารมณ์ของคนจนเมือง

ประกาศ ณ วันที่ 17 ตุลาคม 2562

ในการประชุมสหประชาชาติภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ 7 เกาะปีนัง ประเทศมาเลเซีย โดย ACHR, Huairou Commission, SDI, WIEGO และเครือข่ายบ้านมั่นคง

ในนามของเครือข่ายคนจนเมืองที่เป็นชาวสลัม แรงงานนอกระบบ และกลุ่มสตรีที่เป็นประชากร 50-60% ของประชากรเมือง ขอประกาศว่า เราคือสายใยชีวิตของเมือง เป็นผู้ขับเคลื่อนเมือง เรารู้จักเมืองดีกว่าใครๆ เพราะเรามีประสบการณ์ของการต่อสู้ดิ้นรน เราเรียนรู้ที่จะเชื่อมโยง ช่วยเหลือกัน และ กันมีข้อมูลในทุกมิติ เราได้สร้างทุนของเราเองทั้งระดับเมืองและท้องถิ่น เพื่อใช้ในการพัฒนา แก้ไขปัญหา และเตรียมพร้อมสำหรับภัยพิบัติหรือวิกฤตที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชน เราสร้างที่อยู่อาศัย และชุมชนเองได้ โดยใช้ภูมิปัญญาและทรัพยากรท้องถิ่น เราไม่ทำให้ที่ว่างในเมืองไร้ประโยชน์ เราสร้างที่อยู่อาศัยเพื่อการอยู่อาศัยมิใช่หาผลกำไร เราจะสร้างนวัตกรรมความร่วมมือในการพัฒนาที่อยู่อาศัยร่วมกัน สู่การสร้างความมั่นคงในการอยู่อาศัยของคนจนเมืองภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก เราได้ทำในส่วนที่เราทำได้มาแล้ว และขอเรียกร้องการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้เราขยายผลและจัดการตนเองได้ดียิ่งขึ้นดังนี้

ให้มึนโยบายจากล่างสู่บน มีกฎระเบียบที่ครอบคลุม ยืดหยุ่น เป็นประโยชน์ต่อคนจน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และร่วมกันทำงานเพื่อการแก้ปัญหาที่ยั่งยืน และสนองตอบความต้องการที่แท้จริงของพลเมือง

ให้รัฐและท้องถิ่น เชื่อในความสามารถของเรา รับฟังและทำงานใกล้ชิดกับเรา

เปิดโอกาสให้เราได้เข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นต่อการพัฒนาเช่นที่ดิน ระบบการเงินที่ยืดหยุ่น และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผนการพัฒนา

ร่วมสร้างพันธมิตรกับท้องถิ่น เอกชน สถาบันก ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันพัฒนาให้เมืองเป็นเมืองแห่งความสุขของทุกคน

มาเยี่ยม มาคุยกับเราอย่างเพื่อน แล้วท่านจะเห็นว่าเราจะทำงานด้วยกันได้อย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกัน มิฉะนั้นท่านจะกลายเป็นผู้ที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง

เราพร้อมแล้ว ท่านล่ะพร้อมหรือยัง